

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за „доцент“ по професионално направление 4.4 Науки за Земята (Търсене и проучване на полезни изкопаеми), обявен в ДВ, бр. 53/18.06.2013 г., за нуждите на СУ „Св. Климент Охридски“, Геолого-географски факултет

от доц. д-р Желязко Костадинов Дамянов – Институт по минералогия и кристалография „Акад. Иван Костов“ – БАН, определен за член на Научното жури със Заповед № РД38-430/05.07.2013 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“

Кандидати:

- гл. ас. д-р Виктория Евгениевна Вангелова - СУ „Св. Климент Охридски“
- гл. ас. д-р Валентин Драганов Владимиров - СУ „Св. Климент Охридски“

Представени материали

И двамата кандидати са представили материали за участие в конкурса, които формално отговарят на изискванията на чл. 108 от „Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ (Правилника на СУ). Трябва обаче да се отбележи, че на подобно ниво на професионално развитие е недопустимо да не се прави разлика напр. между статия и резюме на доклад пред научен форум или пък да се отчитат като цитирания автоцитати и индексирания на публикации в реферативни издания и бази от данни. Горната констатация се отнася най-вече за гл. ас. д-р В. Владимиров, който (вероятно в стремежа си да представи по впечатляващ начин научната си продукция) е направил опит да заличи всички граници между различните форми за публично представяне на резултатите от научноизследователската си дейност и тяхното въздействие върху научната общност.

В тази връзка в настоящото становище всички наукометрични показатели на кандидатите са оценени и коригирани от мен съгласно общовъзприетите научни стандарти и при спазване на Правилника на СУ и „Препоръчителните критерии за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Геолого-географския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ (Препоръчителни критерии на ГГФ-СУ), като не са отчетени научни публикации: (1) свързани със защитата на докторските дисертации, (2) извън научната тематика на конкурса, и (3) в обем под 2 страници.

Изпълнение на задължителните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“

Съгласно Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Правилника на СУ двамата кандидати отговарят на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“ (чл. 105 от Правилника на СУ), а именно:

- придобили са образователната и научна степен „доктор“ (В. Вангелова – през 2001 г.; В. Владимиров – през 1985 г.);

- заемат академичната длъжност „главен асистент“ повече от две години (В. Вангелова – от 2005 г.; В. Владимиров – от 1996 г.);

- представили са публикации по научната специалност на конкурса в специализирани научни издания, които не повтарят тези за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ (В. Вангелова – 15 публикации; В. Владимиров – 41 публикации).

Обща оценка по допълнителните показатели

Учебна дейност

Гл. ас. д-р В. Вангелова води лекции, упражнения и теренни практики за бакалаври и магистри по 8 дисциплини, обхващащи почти целия тематичен спектър на геологията на полезните изкопаеми, в т.ч. задължителните курсове по "Находища на метални и неметални полезни изкопаеми", "Рудообразователни процеси", "Металогения" и „Въведение в геохимията“, избираемите "Находища на полезни изкопаеми в България", "Находища на редки елементи" и "Хидротермални системи", както и факултативния „Геоекология“. Нейната учебна натовареност е твърде висока, тъй като предложените незадължителни курсове очевидно са популярни сред студентите и се избират редовно от тях. В. Вангелова прилага в работата си съвременни интерактивни методи за обучение, а оценката на студентите за нейните качества като преподавател (анонимно допитване) е отлична. Била е научен ръководител на двама защитили дипломанти, понастоящем ръководи още двама и работи активно със студенти по изпълнението на 4 университетски научни проекта. Специализирала е в областта на рудната екология и безопасност в Минното училище в Алес, Франция.

В. Вангелова е самостоятелен автор на два учебника по „Находища на метални полезни изкопаеми“ (УИ „Св. Климент Охридски“) и „Рудообразователни процеси“ (електронно издание), които отразяват съвременното състояние и най-новите достижения на науката в областта на рудологията и металните минерални находища. Представеният и в двата учебника материал е актуален, много добре синтезиран, класификационно, терминологично и логически подреден. Те несъмнено представляват ценни източници за нови знания не само за обучаваните студенти, но и за широк кръг от специалисти.

Гл. ас. д-р В. Владимиров има дългогодишна преподавателска дейност (от 1983 г.), която е описана хронологично в приложените документи по конкурса. В различни периоди от своята кариера е водил лекции и упражнения по много дисциплини. Актуални в момента са курсовете му по: "Рудно-петрофизичен анализ на находища на полезни изкопаеми", "Търсене и проучване на полезни изкопаеми", „Структура на рудните полета и находища“, "Минно дело", „Икономика на минералните ресурси“, "Икономическа геология" и "Математически методи в геологията". Тъй като в документите на кандидата няма данни, не е ясна неговата текуща преподавателска натовареност. По моя преценка основната част от курсовете, които той води понастоящем, вероятно са избираеми от студентите. От 2001 г. В. Владимиров е

титулярен лектор на курса по “Търсене и проучване на полезни изкопаеми” – научната специалност, по която е обявен настоящия конкурс, като предстои издаването на учебник по тази дисциплина. Специализирал е в областта на геостатистиката и компютърните методи за търсене и проучване на полезни изкопаеми в Минното училище в Париж. Той е сред първите наши специалисти и преподаватели, въвели използване на информационните технологии за решаването на геоложки задачи и обучението на студенти в тази област.

От представените документи по конкурса не е ясен точният брой на защитилите под негово (съ)ръководство дипломанти и докторанти, но може да се приеме, че кандидатът работи относително добре със студенти и докторанти (декларирани са 4 + 14 общи публикации). Все пак при неговият дългогодишен стаж като преподавател се очаква резултатите в тази област да бъдат значително по-убедителни. В. Владимиров е съавтор на учебник по „Минно дело. Въведение“ (УИ „Св. Климент Охридски“), както и на „Английско-български и българо-английски минно-геоложки речник“.

Изследователска дейност

Гл. ас. д-р В. Вангелова участва в конкурса с 15 публикации, както следва: самостоятелни – 1, първи автор – 9, втори и следващ автор – 5. Основната част от тях (9 бр.) са статии в Годишника на СУ-ГГФ, а от останалите – 4 са в сборници от научни конференции, 1 - в Доклади на БАН (с импакт фактор), и 1 - в Списание на БГД. Всички цитати на публикации на кандидатката (общо 6, 3 от които – посочени от нея, и 3 – намерени от мен при търсене в интернет) са върху изследвания, свързани с докторската ѝ дисертация. В. Вангелова е участвала с доклади на 6 научни конференции, както и в разработката на 9 научноизследователски проекта към Университетския фонд „Научни изследвания“ и на 8 проекта по проучване и оценка на находища на полезни изкопаеми с външно финансиране (главно от геологопроучвателни фирми).

Основните приноси на В. Вангелова в нейните научни публикации са свързани с представянето на нови данни за минералогията, геохимията, геологията и генезиса на полиметалните орудявания от Източните Родопи (Спахиевско рудно поле), оловно-цинковите находища от Централните Родопи (Лъкинско рудно поле), олигоценските манганови орудявания и каолиновите находища в СИ България. Тези публикации представят резултатите от цялостни и задълбочени изследвания с комплекс от аналитични методи на съответните геобекти (именно находища на полезни изкопаеми, каквато е научната тематика на конкурса).

Наукометричните показатели на В. Вангелова не покриват напълно Препоръчителните критерии на ГГФ-СУ. Имайки предвид препоръчителния (а не императивен) характер на тези критерии, аз смятам, че тя е вече изграден и доказан изследовател в областта на находищата на полезни изкопаеми, запозната е със съвременното научно ниво в тази сфера, познава проблематика на изучаваните от нея обекти, овладяла е и прилага пълноценно комплексния научен инструментариум за решаването на ключови рудоложки проблеми. Би следвало в бъдеще да се ориентира към публикуване на най-важните резултати от изследванията си в международни издания.

Гл. ас. д-р В. Владимиров участва в конкурса с 41 публикации, както следва: самостоятелни – 9, първи автор – 22, втори и следващ автор – 10. Основна част от тях (9 бр.) са статии в Годишника на СУ-ГГФ, 2 са в списания с импакт фактор (Геология рудных месторождений, 1986 г., и Oxidation Communications, 2006 г.), 1 – в Списание на БГД, а останалите - главно в сборници от научни конференции у нас и в чужбина. Всъщност, ако се прецизират неговите публикации от гледна точка на специфичната научна специалност на конкурса (полезни изкопаеми, а не изобщо разнородни геоложки обекти), броят им несъмнено би следвало да бъде намален значително. В. Владимиров е представил списък от 52 „цитирания“, само 15 от които отговарят на същността на този наукометричен термин (останалите са автоцитати или индексации в реферирани издания, като Реф. журнал, Mineral. Abstr., GeoRef и др.). Всичките 15 цитата са свързани с изследвания и публикации по докторската дисертация на кандидата. Наукометричните показатели на В. Владимиров не покриват напълно Препоръчителните критерии на ГГФ-СУ. Но без съмнение кандидатът е доказан специалист в областта на структурно-петрофизичните изследвания – една, по мое мнение, все пак твърде тясна изследователска ниша с неособено значителни приноси към теорията и практиката на геологията на полезните изкопаеми.

Твърде впечатляващо е участието на В. Владимиров на научни конференции у нас (37 бр.) и особено в чужбина (39). Кандидатът е взел участие и в разработването на 9 международни научноизследователски проекта – GEODE и 8 проекта по COST (в областта на материалознанието, екологията и археологията), както и на 12 проекта в България (6 за Националния Геофонд).

Като изключим приносите на кандидата, свързани с неговата дисертация (за които вече е получил докторска степен), практически в почти всичките си публикации след това той представя основно нови данни за петрофизичните характеристики на различни геоложки (и много други) обекти: метални находища и орудявания (Челопеч, Седмочисленици, Асарел, Западно Средногорие и др.), зеолитови находища, множество плутони (Витошки, Плански, Петрохански, Гранитовски и др.), отделни минерални видове, археологически артефакти и др. В повечето статии на В. Владимиров липсва по-детайлна интерпретация на декларативно поднесената информация, която да помага напр. за осветляването на някои важни елементи от рудообразователната история на дадено находище/орудяване или пък да се използва като репер за насочване на бъдещи търсеци и проучвателни дейности. Дори в общи публикации с други специалисти (рудолози и петролози) петрофизичните данни на В. Владимиров остават нещо като „екстра“ към съвместните изследвания. Не става ясно как и доколко те могат да се използват, за да помогнат за решаването на даден научен или приложен проблем в областта на геологията на полезните изкопаеми. Неговата научноизследователска дейност оставя у мен впечатлението за голяма доза едностранчивост и известна самоцелност. Сякаш всички тези изследвания са правени единствено с цел данните да бъдат публикувани където и да е, без разлика дали в утвърдено геолошко издание или в специализиран и труднодостъпен сборник, далеч от професионалната геоложка общност (повече от 1/3 от публикациите напр. са в сборници, като „Дефектоскопия“ и „Акустика“).

Заклучение

Въз основа на направения по-горе кратък анализ на учебно-преподавателската и научноизследователската дейност на кандидатите, смятам, че и двамата отговарят на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Вземайки предвид целта на конкурса („доцент“ за нуждите на Геолого-географския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“) и спецификата на научната специалност, по която е обявен (Търсене и проучване на полезни изкопаеми), аз давам предимство на гл. ас. д-р В. Вангелова, заради нейната по-добра учебно-преподавателска дейност, издадените актуални учебници и научните ѝ приноси в областта на геологията на полезните изкопаеми.

Въз основа на това класирам кандидатите в конкурса, както следва:

- (1) гл. ас. д-р Виктория Евгениевна Вангелова
- (2) гл. ас. д-р Валентин Драганов Владимиров

26.11.2013 г.

гр. София

Изготвил:

/доц. д-р Ж. Дамянов/
damyanov@clmc.bas.bg